

MEMO (Achtergrondinformatie)

ZAAKNUMMER: 2022066775

AAN : Commissie Burgers

VAN : Wethouder J. Spoor

DATUM : 20 oktober 2022

ONDERWERP : Dialoog over hoofdlijnen / kaders t.b.v. bestuursopdracht binnensport

Het college wil graag helemaal aan de voorkant van het proces een dialoog met de commissie Burgers / gemeenteraad over de hoofdlijnen en kaders voor de op te stellen bestuursopdracht binnensport Asten. We willen dit doen in de vorm van een presentatie / mentimeter tijdens de commissie Burgers op 20 oktober 2022. Ter voorbereiding hiervan de achtergrondinformatie in deze memo.

De avond is niet bedoeld als 'besluitvormend', maar is puur bedoeld om de opdracht / ambitie over binnensport in Asten te verkennen. Dit sluit aan bij de wens vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 om met de hele gemeenteraad en de Astense samenleving in gesprek te gaan over de ambities in onze gemeente.

Met de uitkomsten van de dialoog zal het college vervolgens starten met het opstellen van een bestuursopdracht die ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd. Na vaststelling van deze bestuursopdracht start fase 1 / het vooronderzoek.

1. Aanleiding

De gemeente Asten wil voor haar inwoners bruisende en aantrekkelijke kernen. Op die manier willen (jonge) gezinnen zich hier graag vestigen en stimuleren we bijvoorbeeld het verenigingsleven en de scholen. Dat betekent ook investeringen doen in belangrijke maatschappelijke voorzieningen. De gemeente Asten wil daarnaast een sociale en gezonde gemeente zijn met veel aandacht voor gezondheid en vitaliteit en kansen voor iedereen. In het coalitieakkoord 2022-2026, gedreven door passie en ambitie, is expliciet opgenomen dat we meer aandacht gaan geven aan gezond sport(beleid), verenigingsleven en cultuur.

En specifiek als het gaat om binnensport is hierin opgenomen:

"Sport- en zwembadcomplex de Schop, de gymzaal aan de Schoolstraat en die van het Varendonck College zijn verouderd. Wij onderzoeken allereerst wat de technische staat / levensduur is van de Schop en de beide gymzalen. Vervolgens onderzoeken we hoe en waar we de (centrale) binnensportaccommodatie voor de toekomst gaan opzetten. Dat doen we samen met de (mogelijke) gebruikers en andere belanghebbenden, dus vanaf het begin samen met Asten."

Vanwege de technische veroudering van de huidige accommodaties is er nu de kans om na te denken over de toekomst. En hierin naast de hierboven reeds genoemde thema's andere actuele maatschappelijke ontwikkelingen te betrekken zoals bijvoorbeeld klimaat / duurzaamheid, de energiecrisis, demografie / vergrijzing etc.

2. **Probleemstelling**

Ruimtelijk / technisch – verouderde gebouwen

De gemeente Asten is eigenaar van sport- en zwembadcomplex de Schop en van de gymzaal aan de Schoolstraat. Het Varendonck college is eigenaar van de gymzaal aan de Beatrixlaan.

Het sport- en zwembadcomplex de Schop bestaat dit jaar 50 jaar. Het is in 2009 grootschalig gerenoveerd. Op dat moment is de levensduur verlengd met 15 jaar. De afschrijving van deze investering is sneller, namelijk in 10 jaar tijd gedaan waardoor het pand ondertussen volledig is afgeschreven en er nog nauwelijks kapitaallasten op zitten. (Met uitzondering van de afschrijving op de zonnepanelen die later geplaatst zijn.)

De gymzaal aan de Schoolstraat bestaat sinds 1976. De gymzaal is in 2019 beperkt opgeknapt (vloer gymzaal vernieuwd en sanitair vervangen). De gymzaal is volledig afgeschreven waardoor er nog nauwelijks kapitaallasten op zitten. (Met uitzondering van de afschrijving op de zonnepanelen die later geplaatst zijn.)

De gymzaal aan de Beatrixlaan bestaat sinds 1979. Het Varendonck college is economisch eigenaar van de school en de gymzaal aan de Beatrixlaan en daarmee verantwoordelijk voor de instandhouding en renovatie/vernieuwing. De onderhoudsverplichtingen en renovatieplicht zijn middels een doordecentralisatie overeenkomst (DDC) overgedragen aan OMO. Zij zijn contractueel verplicht om de gymzaal te renoveren, net zoals bij de school is gebeurd.

Tegen het einde van de technische levensduur gaan de onderhoudskosten stijgen. Dit zien we in de praktijk ook terug en dit levert (steeds vaker) verstoringen op in de dagelijkse operatie (met name zwembad). We zitten nu in jaar 13 van de 15 bij sportcomplex de Schop, waarbij de laatste jaren het duurste c.q. risicovolste zijn. Daarnaast voldoen oude panden niet meer aan de duurzaamheidseisen die we vandaag de dag zouden stellen. Eveneens is de bezetting van de sporthal minder dan het ooit was. Er zijn gebruikers afgevallen en er wordt meer buiten gesport met de komst van kunstgrasvelden. De laatste inventarisatie (voor corona) naar de bezetting van de sporthal/gymzalen is in 2020 gemaakt. De bezetting van het zwembad is onverminderd hoog.

Om de continuïteit van de dienstverlening van Sport- en zwembadcomplex de Schop (en de gymzalen) als maatschappelijke accommodatie te kunnen blijven garanderen en toekomstbestendig te maken (en te houden) voor de gebruikers, is het van belang om deze te vernieuwen. Tevens is het van belang om daarbij goed te bekijken of de bezetting optimaler kan, door beter / meer multifunctioneel gebruik in combinatie met de beide gymzalen zoals die er nu in Asten zijn.

Sociaal maatschappelijk / gezondheid – kansen

Sport en bewegen is van groot belang als het gaat om positieve gezondheid en preventie. Sport willen we het liefst toegankelijk maken voor iedereen. Zowel voor de jeugd als voor volwassenen en ouderen. Dus naast bestaande sporten die we nu aanbieden op de huidige locaties willen we ook kijken naar andere soorten van sport en bewegen en naar de sociale verbinding van sport en bewegen in het algemeen. Hier liggen nog kansen naar de toekomst die breder zijn dan wat er nu al is / wordt aangeboden.

3. Kaders/bestaand beleid

Toekomstagenda Asten 2030

Vitale kernen: streven naar kernen waar het fijn wonen en leven is. Geluksbeleving van onze inwoners is vooral gebaseerd op gezondheid, deelname aan economisch en maatschappelijk verkeer, woonomgeving en omgevingskwaliteit.

Coalitieakkoord 2022-2026

Bruisende en aantrekkelijke kernen: we onderzoeken hoe en waar we de (centrale) binnensportaccommodatie voor de toekomst gaan opzetten.

Sociaal en gezond: gezondheid en vitaliteit is een van de zes pijlers van het sociaal domein beleidsplan.

- We gaan meer aandacht geven aan gezond sport(beleid), verenigingsleven en cultuur. We richten ons op het realiseren van voldoende sport-, bewegings- en cultuuraanbod voor alle Astenaren van jong tot oud. Door een integrale benadering wordt duidelijk wie wat doet en hoe er beter kan worden samengewerkt.
- We gaan actief aan de slag met de aanbevelingen uit het Lokaal Sportakkoord (september 2020) / Sportmanifest, om van Asten een meer sportgezinde gemeente te maken. Wij gaan ook uitvoering geven aan het Lokaal Preventieakkoord (in dit geval rookvrije accommodaties, verantwoord schenken).

Beleidsplan Sociaal Domein 2022-2027

Gezondheid en vitaliteit is een van de pijlers van dit beleidsplan. We zien sport en bewegen niet als doel op zich. Sport en bewegen draagt bij aan meedoen in de samenleving, het welbevinden van onze inwoners, aan gezondheid en vitaliteit. Belangrijk hierbij is dat inwoners elkaar ontmoeten. Dat blijven we faciliteren als gemeente. Samen met de samenleving willen we ook nieuwe ideeën mogelijk maken.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Nog op te stellen routekaart voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

4. Financieel

Totaal voorbereidingskrediet: 150.000 euro. Dit is opgenomen in de voorjaarsnota 2023 en is beschikbaar indien de raad de begroting 2023 in november vaststelt. Dit is een vergelijkbaar bedrag met het vooronderzoek rondom project gemeenschapshuis (vanaf het moment dat de gemeente Asten de regie overnam in januari 2018 tot en met het raadsbesluit van locatie/scenariokeuze op 16 april 2019). Het omvat de fase van het vooronderzoek tot en met de locatie- en scenariokeuze door de raad. Hierin is tevens rekening gehouden met een projectleider die het project zal trekken. Er is zeker kans dat niet het volledige bedrag voor deze fase nodig is, het restant zal dan betrokken worden bij de volgende fase, namelijk de realisatie van het door de raad gekozen scenario.

5. Fasen/processtappen

Nadat de raad de bestuursopdracht heeft vastgesteld zijn de volgende 3 fasen voorzien. Hoe deze precies er uit gaan zien hangt mede af van de bestuursopdracht zoals die wordt vastgesteld door de raad.

De volgende chronologisch te doorlopen fasen / processtappen zijn voorzien:

Fase 1: Vooronderzoek

Nul-moment creëren dat een duidelijk beeld geeft van wat er nu is en wat de stand van de gebouwen, de bezetting, de kosten en de techniek is. Onderzoeken van de resterende levensduur van de Schop en de beide gymzalen. Het technische vooronderzoek is vooral

ook nodig om te weten hoeveel tijd er is voordat de techniek technisch echt afgeschreven is. Dit geeft tevens inzicht in hoeveel tijd er beschikbaar is om de realisatie te voltooien. Gelet op de leeftijd van de gebouwen en de duurzaamheidsambities van de gemeente Asten is de inschatting dat renovatie/verbouw geen reële opties zullen zijn.

Parallel kan in deze fase van vooronderzoek ook een marktonderzoek plaatsvinden naar prijs en aanbod in de omgeving, en naar ontwikkelingen als het gaat om binnensport en bewegen. Dit door middel van een kort onderzoek (o.a. middels gesprekken) om een beeld te krijgen van huidig aanbod, toekomstige trend en wat er voor aanvullende behoefte is in een straal van 20 km.

Fase 2: Locatie/scenariokeuze

Werksessies met alle belanghebbenden over het programma (noodzakelijk, optioneel en wenselijke activiteiten), het doordenken van mogelijke scenario's, die leiden tot een locatie- en scenariokeuze door de raad. Met als doel: samen met de (toekomstige) gebruikers/inwoners, Varendonck College, basisscholen, (sport)verenigingen, gemeentelijk team de Schop, gemeente Someren en andere (toekomstige) belanghebbenden bepalen wat 'binnensport Asten' richting toekomst omvat, en hoe dit vormgegeven kan worden.

Denkbare substappen in deze fase o.a.:

- Vaststellen programma / functies: noodzakelijk / wenselijk en optioneel;
- Bepalen plangebied o.b.v. gewenste functies en ook rekening houdend met zaken zoals parkeren, toegankelijkheid/bereikbaarheid etc.;
- Beschikbaarheid van energie op de locaties;
- Bepalen randvoorwaarden / programma van eisen;
- Maken schetsontwerp / beelden / sfeerimpressies van diverse locatie / scenario opties inclusief mogelijke synergie (qua functie / ruimtegebruik). Inclusief toetsen draagvlak bij belanghebbenden;
- Doorrekenen varianten op haalbaarheid (breed), hierin de eventuele opbrengst van vrijkomende locaties ook betrekken (de nieuwe invulling van een locatie die vrijkomt valt buiten deze opdracht);
- Keuze locatie/scenario door raad inclusief beschikbaar stellen middelen voor realisatie (eenmalig krediet met bandbreedte voor realisatie).

Fase 3: Realisatie

Ontwerp, voorbereiding, realisatie en evaluatie.

Het totale proces kan in grote lijnen vergelijkbaar zijn met het proces wat is doorlopen om te komen tot de realisatie van het nieuwe gemeenschapshuis 'van, voor en door Asten'. Qua proces zal er een goed en volledig onderzoek plaatsvinden in gesprek samen mét Asten, zodat we op dit gebied werken aan binnensport die toekomstbestendig is en voldoet aan de huidige (en toekomstige) behoefte van onze inwoners.

6. Risico's

De belangrijkste risico's zijn als volgt:

- ✓ Tijdig realiseren van een nieuwe/vernieuwde binnensportaccommodatie voordat de techniek op de huidige locaties niet meer naar behoren functioneert.
- ✓ De beheersbaarheid van de kosten van de huidige accommodaties. Deze lopen steeds verder op. Evenals de energiekosten, deze zijn vast t/m 2023.
- ✓ Aandacht voor team de Schop en voor de huidige klanten van de Schop en de beide gymzalen, bijvoorbeeld in het geval van een overgangsperiode (als er op de huidige plek gebouwd zou worden en er tijdelijk geen sportaccommodatie is), of als er in een – theoretisch geval – geen raadsbesluit komt om te investeren in een nieuwe locatie.